

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	๗
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
1.3 สมมุติฐาน	6
1.4 นิยามศัพท์	6
1.5 ขอบเขตการศึกษา	8
1.6 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	9
1.7 วรรณกรรมปริทัศน์	20
1.8 กรอบแนวคิดในการศึกษา	27
1.9 ระเบียบวิธีวิจัย	28
บทที่ 2 สภาพทั่วไป นิเวศวิทยาของเมือง และการป้องกันอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่	
2.1 สภาพทั่วไปของอำเภอเมืองเชียงใหม่	36
2.1.1 อาณาเขต ที่ตั้ง และการแบ่งเขตการปกครอง	36
2.1.2 เทศกาลและงานประเพณีที่สำคัญ	39
2.1.3 ประชากรและความหนาแน่นของประชากร	41
2.2 นิเวศวิทยาของเมืองเชียงใหม่	47
2.2.1 การใช้ที่ดินและการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน	47
2.2.2 การกระจายตัวและความหนาแน่นของอาคาร	57
2.2.3 เส้นทางคมนาคม	62
2.2.4 ศูนย์กลางธุรกิจของเมืองเชียงใหม่	64
2.2.5 การกระจายตัวของกลุ่มสังคมในเมืองเชียงใหม่	69

2.2.6 ตำแหน่งสถานที่เฉพาะที่อาจเกิดอาชญากรรม	77
2.3 การป้องกันอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่	84
2.3.1 กำลังพลตำรวจในแต่ละสถานีตำรวจ	84
2.3.2 การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ	86
2.3.3 การแบ่งเขตสายตรวจและการติดตั้งจุดตรวจผู้แดงและผู้ยาม	88
2.3.4 ความถี่ของการใช้เส้นทางสายตรวจ	100
2.4 สรุป	104
บทที่ 3 ลักษณะของคดีอาชญากรรมและการกระจายตัว	
3.1 ลักษณะและประเภทของคดีอาชญากรรม	107
3.1.1 ลักษณะและประเภทของคดีอาชญากรรมแยกเป็นรายปี	108
3.1.2 ลักษณะและประเภทของคดีอาชญากรรมแยกเป็นรายช่วงเวลา	120
3.2 การกระจายตัวของคดีอาชญากรรม	140
3.2.1 คดีอาชญากรรมแยกเป็นรายตำบล	141
3.2.2 คดีอาชญากรรมแยกตามสถานที่เกิดเหตุ	145
3.3 สถานที่ที่มีการเกิดอาชญากรรมซ้ำซาก	163
3.4 ลักษณะพื้นฐานของผู้เสียหายและผู้กระทำผิด	166
3.4.1 ประเภทคดีและลักษณะพื้นฐานของผู้เสียหาย	166
3.4.2 ประเภทคดีและลักษณะพื้นฐานของผู้กระทำผิด	169
3.5 สรุป	174
บทที่ 4 นิเวศวิทยาของเมืองเชียงใหม่และปัจจัยทางด้านสังคม-เศรษฐกิจของผู้กระทำผิด ที่มีต่อการเกิดอาชญากรรม	
4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านนิเวศวิทยาของเมืองกับการเกิดอาชญากรรม	176
4.1.1 ระยะทางจากศูนย์กลางธุรกิจใจกลางเมืองกับการเกิดอาชญากรรม	176
4.1.2 ประเภทการใช้ที่ดินกับการเกิดอาชญากรรม	181
4.1.3 ความหนาแน่นของอาคารกับการเกิดอาชญากรรม	185
4.1.4 โครงข่ายเส้นทางคมนาคมกับการเกิดอาชญากรรม	188
4.1.5 กลุ่มสังคมและสถานที่เฉพาะต่าง ๆ กับการเกิดอาชญากรรม	192
4.1.6 ความหนาแน่นประชากรกับการเกิดอาชญากรรม	195
4.2 ปัจจัยทางสังคม-เศรษฐกิจของผู้กระทำผิดในการก่ออาชญากรรม	198
4.2.1 ลักษณะด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้กระทำผิด	199

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 สถิติคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบนปี พ.ศ. 2542	4
1.2 สถิติคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2543	5
1.3 จำนวนผู้ต้องหารายคดี พ.ศ.2543 และกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา	28
1.4 จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจรายสถานีและขนาดกลุ่มตัวอย่าง	29
1.5 การคัดแยกความสมบูรณ์ของข้อมูลคดีอาชญากรรม	31
2.1 จำนวน โรงแรม จำนวนห้องพัก และจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนในจังหวัดเชียงใหม่	39
2.2 ช่วงเทศกาลที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ในรอบปี	40
2.3 จำนวนประชากรรายตำบลของอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2539-2544	41
2.4 ผลการคำนวณสัดส่วนของพื้นที่ตำบลเพื่อหาความหนาแน่นประชากร	43
2.5 การใช้ที่ดินและการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ พ.ศ.2538-2544	49
2.6 การเปรียบเทียบประเภทการใช้ที่ดินแยกตามพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ พ.ศ.2538-2544	52
2.7 การเปรียบเทียบกำลังพลตำรวจต่อจำนวนประชากรและพื้นที่รับผิดชอบในแต่ละสถานีตำรวจ	85
2.8 การแบ่งเขตสายตรวจ จำนวนตู้แดงและตู้ยาม และสถานีตำรวจชุมชนประจำตำบล	91
3.1 จำนวนคดีแยกตามพื้นที่รับผิดชอบรายสถานีตำรวจและรายปี	108
3.2 คดีอาชญากรรมประทุษร้ายต่อทรัพย์สินแยกเป็นรายประเภทในปี พ.ศ.2539-2540	110
3.3 การเปรียบเทียบอัตราการเกิดคดีแยกเป็นรายปีและรายสถานี พ.ศ.2539-2540	111
3.4 คดีอาชญากรรมประทุษร้ายต่อทรัพย์สินแยกเป็นรายประเภทในปี พ.ศ.2541-2543	113
3.5 การเปรียบเทียบอัตราการเกิดคดีแยกเป็นรายปีและรายสถานี พ.ศ.2541-2543	114
3.6 จำนวนคดีราย 6 เดือนที่เกิดเหตุและปีที่เกิดเหตุ	117
3.7 การคำนวณหาสมการแนวโน้มของจำนวนคดีด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด	119
3.8 ประเภทคดีและลักษณะพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดโดยทั่วไป	120
3.9 ประเภทคดีอาชญากรรมแยกตามประเภทสถานที่เกิดเหตุ พ.ศ.2539-2543	123
3.10 จำนวนคดีแยกตามเวลาเกิดเหตุ พ.ศ.2539-2543	125
3.11 ช่วงเวลาเกิดเหตุ ประเภทคดี และสถานที่เกิดเหตุ พ.ศ.2539-2543	127
3.12 การสรุปอันดับสถานที่เกิดเหตุแยกตามประเภทคดี และช่วงเวลาเกิดเหตุ พ.ศ.2539-2543	129
3.13 จำนวนคดีแยกตามลักษณะวันที่เกิดเหตุระหว่างสัปดาห์ใน ปี พ.ศ. 2539-2543	131

3.14	ลักษณะวันที่เกิดเหตุระหว่างสัปดาห์ ประเภทคดี และสถานที่เกิดเหตุ พ.ศ.2539-2543	132
3.15	การสรุปอันดับสถานที่เกิดเหตุแยกตามประเภทคดี และลักษณะของวันที่เกิดเหตุ พ.ศ.2539-2543	134
3.16	จำนวนคดีแยกตามประเภทของวันปี พ.ศ.2539-2543	136
3.17	จำนวนคดีแยกตามรายเดือนในปี พ.ศ.2539-2543	138
3.18	ประเภทคดีแยกเป็นรายเดือน พ.ศ.2539-2543	139
3.19	การกระจายตัวของอาชญากรรมแยกเป็นรายตำบลในอำเภอเมืองเชียงใหม่ พ.ศ.2539-2543	143
3.20	สรุปค่า VMR จากการวัดการกระจายตัวของอาชญากรรม พ.ศ.2539-2543	149
3.21	สรุปค่า VMR จากการวัดการกระจายตัวของอาชญากรรมแต่ละประเภทในรอบ 5 ปี	155
3.22	สรุปอันดับสถานที่เกิดเหตุที่มีคดีเกิดขึ้นมากที่สุด 20 อันดับแรกในปี พ.ศ.2539-2543	164
3.23	ประเภทคดีแยกตามเพศของผู้เสียหาย	167
3.24	ประเภทคดีแยกตามช่วงอายุของผู้เสียหาย	168
3.25	ประเภทคดีแยกตามเชื้อชาติของผู้เสียหาย	169
3.26	ประเภทคดีแยกตามเพศของผู้กระทำผิด	170
3.27	ประเภทคดีแยกตามช่วงอายุของผู้กระทำผิด	171
3.28	ประเภทคดีแยกตามจำนวนของผู้กระทำผิด	172
3.29	ประเภทคดีแยกตามเชื้อชาติของผู้กระทำผิด	173
4.1	การเปรียบเทียบระยะทางจากศูนย์กลางธุรกิจหลักและรองของเมืองเชียงใหม่ จำนวนคดี และประเภทคดี พ.ศ.2543	180
4.2	การใช้ที่ดิน พ.ศ.2538 และ พ.ศ.2544 กับจำนวนคดีรายประเภท พ.ศ.2539 -2543	182
4.3	อันดับการใช้ที่ดินที่มีคดีเกิดขึ้นมากที่สุด พ.ศ.2539-2543	184
4.4	การเปรียบเทียบความหนาแน่นอาคาร จำนวนคดี และประเภทคดี พ.ศ.2543	187
4.5	การเปรียบเทียบระยะห่างจากถนน จำนวนคดี และประเภทคดี พ.ศ.2543	190
4.6	การเปรียบเทียบระยะทางระหว่างสถานที่เกิดเหตุ กับทางร่วมทางแยกที่ใกล้ที่สุด พ.ศ.2543	190
4.7	การเปรียบเทียบระยะทางจากกลุ่มสังคม และสถานที่เฉพาะที่อาจเกิดอาชญากรรม กับสถานที่เกิดเหตุ พ.ศ.2543	193
4.8	การเปรียบเทียบความหนาแน่นประชากรกับจำนวนคดีรายตำบล พ.ศ.2539	196
4.9	ประเภทคดีแยกตามช่วงอายุของผู้กระทำผิด	199
4.10	การเปรียบเทียบประเภทคดีแยกตามเชื้อชาติและศาสนาของผู้กระทำผิด	200

4.11 การเปรียบเทียบประเภทคดีแยกตามระดับการศึกษาของผู้กระทำผิด	201
4.12 ประเภทคดีแยกตามอาชีพก่อนต้องโทษของผู้กระทำผิด	202
4.13 รายได้ต่อเดือนและภาระต่อครอบครัวของผู้กระทำผิด	203
4.14 ประวัติการใช้สารเสพติดของผู้กระทำผิด	204
4.15 ประเภทคดีและจำนวนผู้กระทำผิดในแต่ละคดี	205
4.16 ประเภทคดีแยกตามค่าคะแนนด้านมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิด	207
4.17 ประเภทคดีแยกตามค่าคะแนนด้านสาเหตุในการเลือกสถานที่	209
4.18 การเลือกวันในการกระทำผิด	212
4.19 ความสัมพันธ์กับผู้เสียหาย	213
5.1 การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางนิเวศวิทยาของเมืองเชียงใหม่ กับการเกิดคดีอาชญากรรม พ.ศ.2543	217
5.2 การให้คะแนนตามลำดับความสัมพันธ์ของระยะห่างจากศูนย์กลางเมือง	218
5.3 การให้คะแนนตามประเภทการใช้ที่ดินจากจำนวนคดี พ.ศ.2543	221
5.4 การให้คะแนนตามระยะห่างจากถนน แยกตามจำนวนคดี พ.ศ.2543	224
5.5 การให้คะแนนตามระยะห่างจากทางร่วมทางแยกที่ใกล้ที่สุด พ.ศ.2543	225
5.6 การให้คะแนนตามระยะทางจากกลุ่มสังคมและสถานที่เฉพาะที่อาจเกิดอาชญากรรมของเมืองเชียงใหม่ พ.ศ.2543	228
5.7 ทักษะคดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อประชาชนในด้านการป้องกันอาชญากรรม	235
5.8 ทักษะคดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อประชาชนในด้านการร่วมมือในการเป็นพยาน	236
5.9 ทักษะคดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อประชาชนในด้านการแจ้งเหตุร้ายของประชาชน	237
5.10 ทักษะคดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อประชาชนในด้านการสามารถในการให้ข้อมูลข่าวสาร	238
5.11 ทักษะคดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อประชาชนในด้านความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรม	239
5.12 ทักษะคดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อประชาชนในด้านการเข้าร่วมโครงการแจ้งข่าวอาชญากรรม	240
5.13 ทักษะคดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีต่อประเภทคดีและประเภทสถานที่เกิดเหตุ	244

สารบัญรูป

รูป	หน้า
1.1 พื้นที่ศึกษา เขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่	10
1.2 ทฤษฎีวงรอบ	14
1.3 แผนภูมิแสดงกระบวนการศึกษา	32
2.1 ขอบเขตการปกครองและการแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่	38
2.2 ความหนาแน่นประชากร พ.ศ.2543	45
2.3 การใช้ที่ดินของเมืองเชียงใหม่ พ.ศ.2538-2544	50
2.4 การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน พ.ศ.2538-2544	55
2.5 ความหนาแน่นของอาคารและสิ่งก่อสร้าง พ.ศ.2544	60
2.6 ลักษณะเส้นทางคมนาคม	63
2.7 ตำแหน่งที่ตั้งศูนย์กลางธุรกิจใจกลางเมืองเชียงใหม่	67
2.8 การกระจายตัวของกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มชาวเขาและแรงงานต่างด้าว	71
2.9 ชุมชนแออัด ร้านอาหาร สถานบริการ และย่านโสเภณีในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่	75
2.10 การกระจายตัวของสถานที่เฉพาะที่อาจเกิดอาชญากรรม	79
2.11 เขตสายตรวจ ตู้ยามและจุดตรวจตู้แดงในเขตรับผิดชอบของ สภ.อ.เมืองเชียงใหม่	90
2.12 เขตสายตรวจ ตู้ยามและจุดตรวจตู้แดงในเขตรับผิดชอบของ สภ.ต.แม่ปิง	94
2.13 เขตสายตรวจ ตู้ยามและจุดตรวจตู้แดงในเขตรับผิดชอบของ สภ.ต.ภูพิงค์ฯ	97
2.14 เขตสายตรวจ ตู้ยามและจุดตรวจตู้แดงในเขตรับผิดชอบของ สภ.ต.ช้างเผือก	99
2.15 ความถี่ของการใช้เส้นทางสายตรวจ	103
3.1 จำนวนคดีรวมทุกประเภท และคดีอาชญากรรมแยกรายประเภท พ.ศ.2539-2543	116
3.2 ความถี่ของการเกิดอาชญากรรมราย 6 เดือน พ.ศ.2539-2543	118
3.3 เส้นแนวโน้มของอัตราคดีเปรียบเทียบกับช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ พ.ศ.2539-2543	119
3.4 การกระจายตัวของคดีอาชญากรรมรายตำบล พ.ศ.2539-2543	144
3.5 การกระจายตัวของคดีอาชญากรรมตามสถานที่เกิดเหตุ พ.ศ.2539-2543	148
3.6 ความหนาแน่นของคดีอาชญากรรม พ.ศ.2539-2543	152
3.7 การกระจายตัวและความหนาแน่นของคดีลักทรัพย์ พ.ศ.2539-2543	156

3.8 การกระจายตัวและความหนาแน่นของคดีวิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ พ.ศ.2539-2543	158
3.9 การกระจายตัวและความหนาแน่นเชิงพื้นที่ของคดีลักทรัพย์ยานยนต์ และรถยนต์ พ.ศ.2539-2543	161
3.10 การกระจายตัวและสถานที่ที่เกิดคดีอาชญากรรมซ้ำซากในรอบ 5 ปี	165
4.1 การวิเคราะห์ทางและกำหนดระยะแนวกันชนจากศูนย์กลางธุรกิจเมืองเชียงใหม่ กับตำแหน่งคดีประทุรภัยต่อทรัพย์ พ.ศ.2543	179
4.2 การเปรียบเทียบระยะทางจากใจกลางเมือง จำนวนคดี และประเภทคดี พ.ศ.2543	180
4.3 การซ้อนทับตำแหน่งคดีอาชญากรรม พ.ศ.2539-2543 กับการใช้ที่ดินเมืองเชียงใหม่ พ.ศ. 2538-2544	183
4.4 การซ้อนทับตำแหน่งคดีอาชญากรรม พ.ศ.2543 กับความหนาแน่นอาคาร ของเมืองเชียงใหม่ พ.ศ.2544	186
4.5 ตัวอย่างการคำนวณระยะทางจากสถานที่เกิดเหตุไปยังถนนและทางแยกที่ใกล้ที่สุด	189
4.6 การวิเคราะห์ทางระหว่างสถานที่เกิดเหตุกับกลุ่มสังคมและสถานที่เฉพาะ ที่อาจเกิดอาชญากรรมของเมืองเชียงใหม่ พ.ศ.2543	194
5.1 การให้คะแนนตามระยะห่างจากศูนย์กลางธุรกิจหลัก และรองของเมืองเชียงใหม่ พ.ศ.2543	220
5.2 การให้คะแนนตามประเภทการใช้ที่ดินเมืองเชียงใหม่	223
5.3 การให้คะแนนตามปัจจัยด้านเส้นทางคมนาคม	226
5.4 การให้คะแนนตามระยะห่างจากกลุ่มสังคม และสถานที่เฉพาะที่ อาจเกิดอาชญากรรม พ.ศ.2543	229
5.5 พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม พ.ศ.2543	232
5.6 แบบจำลองของการเกิดอาชญากรรมในเมืองเชียงใหม่	250

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved